

Wyrok z dnia 8 lutego 2002 r.

II UKN 53/01

Przy ustalaniu prawa do wcześniejszej emerytury, nie jest możliwe zliczenie okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymienionych odrębnie w wykazie A i w wykazie B, stanowiących załączniki do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Przewodniczący SSN Jerzy Kuźniar, Sędziowie SN: Krystyna Bednarczyk, Roman Kuczyński (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 lutego 2002 r. sprawy z wniosku Aleksandry J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w Z. o emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawczynie od wyroku Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 19 kwietnia 2000 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Decyzją z dnia 22 stycznia 1999 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w Z. odmówił Aleksandrze J. przyznania emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wobec braku wymaganych przepisami tego rozporządzenia okresów zatrudnienia umożliwiających nabycie prawa do emerytury z ukończeniem 50 roku życia.

Wyrokiem z dnia 2 grudnia 1999 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, w uwzględnieniu odwołania wnioskodawczynie, zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał jej prawo do wcześniejszej emerytury z uzasadnieniem, iż wnioskodawczynie od dnia 1 lutego 1983 r. do dnia ukończenia 50 lat, tj. do

24 maja 1998 r., wykazała 15 lat 3 miesiące i 23 dni zatrudnienia przy przeróbce mechanicznej węgla (wykaz B dział IV pkt 8-9 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.), zaś od 1 stycznia 1977 r. do 31 stycznia 1982 r. przez okres 5 lat i 1 miesiąca pracowała na stanowisku galwanizera cynku, miedzi, chromu, kadmu i niklu wymienionym w wykazie A dział III pkt 76, a zatem legitymuje się 20 letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

W uwzględnieniu apelacji organu rentowego Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z dnia 19 kwietnia 2000 r. zmienił zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji w ten sposób, że odwołanie wnioskodawczynie oddalił. Sąd drugiej instancji, nie kwestionując ustaleń co do okresów zatrudnienia wnioskodawczynie w szczególnych warunkach, zauważył, że obydwa okresy pracy nie mogą być, jak to uczynił Sąd Okręgowy, zliczone, ponieważ odnośnie do każdego z nich przepisy wymienionego rozporządzenia stosują odmienne kryteria nabycia uprawnień do emerytury. I tak, jeżeli chodzi o pracę w charakterze ocynkowawczy, ocynowowawczy, kadmowowawczy oraz galwanizerów cynkiem, miedzią, chromem, kadmem i niklem (wykaz A dział III pkt 76), dla nabycia prawa do emerytury przez kobietę wystarczający jest co najmniej 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych (przy 20-letnim okresie zatrudnienia w ogóle), jednakże z osiągnięciem wieku emerytalnego 55 lat, którego wnioskodawczynie nie posiada. Natomiast pracownica, która wykonywała pracę w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie B dziale IV poz. 8 i 9, może nabyć prawo do emerytury z osiągnięciem wieku 50 lat, jednakże przy posiadaniu co najmniej 20 lat pracy w warunkach wymienionych w wykazie B dział IV poz. 8 i 9, zaś wnioskodawczynie w takich warunkach przepracowała tylko 5 lat.

Kasacja wnioskodawczynie zarzuca powyższemu wyrokowi naruszenie prawa materialnego - § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. przez jego błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Kasacja jest nieuzasadniona i podlega oddaleniu. Wymieniony w kasacji § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. stanowi, że pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach, wymienioną w dziale IV wykazu B, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek

emerytalny, wynoszący 50 lat dla kobiet i 55 lat dla mężczyzn i ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 10 lat wykonywał prace wymienione w dziale IV wykazu B. Jest więc oczywiste, że wnioskodawczynie nie spełnia warunków wymaganych w omawianym przepisie, ponieważ prace wymienione w dziale IV wykazu B wykonywała przez lat pięć. Z kolei dla nabycia prawa do emerytury z tytułu 15 lat pracy w warunkach wymienionych w wykazie A wymagany jest dla kobiety wiek 55 lat, którego wnioskodawczynie jeszcze nie osiągnęła (§ 4 rozporządzenia). Ponadto jest poza sporem, że wnioskodawczynie wykonywała w warunkach szczególnych w latach 1977-1982 konkretne prace wymienione w wykazie B dziale IV poz. 8 i 9, wobec czego dla nabycia prawa do emerytury z ukończeniem 50 lat powinna legitymować się co najmniej 20-letnim okresem zatrudnienia przy tych pracach, co wynika wprost z mającego zastosowanie do wnioskodawczynie przepisu § 8a rozporządzenia. Zarówno ten przepis, jak i przepis § 8, nie przewidują możliwości zaliczenia do okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach wymienionych w dziale IV wykazu B innych okresów pracy wykonywanej w szczególnych warunkach, a zaliczenie innego zatrudnienia jest możliwe, jeżeli okres pracy w warunkach wymienionych w tym dziale wynosił bądź co najmniej 10 lat (§ 8 pkt 2) bądź co najmniej 20 lat (§ 8a pkt 2). Taka możliwość przewidziana jest wprawdzie w przepisie § 4 ust. 3 rozporządzenia, jednakże przepis ten, obok 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach wymienionych w wykazie A (lub łącznie z okresami pracy i służby wymienionych w § 5-10 rozporządzenia) przewiduje dla kobiety wiek emerytalny 55 lat, którego to warunku wnioskodawczynie nie spełnia.

Sąd Najwyższy nie znalazł zatem usprawiedliwionych podstaw do uwzględnienia kasacji i w oparciu o art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji wyroku.

=====